

Rum Ngenegaké Wahyu - Nomer Sanga

Nampik Dhasar-dhasar: Polemik babagan ‘The Daily’ lan Akibat Saka Nolak Kayekten ing Ramalan Adventis

Jeff Pippenger

2024-08-21

Saiki kita lagi ngrembug garis nabi bab pasulayan-pasulayan sajrone sajarah Advent sing wis dumadi gegayutan karo manéka pralambang Roma. Saiki kita lagi ngrembug “kang saben dina” ing kitab Daniel. Pasulayan iku makili panolakan marang dhasar-dhasar Adventisme, panolakan marang wewenang Roh Nubuat, lan panolakan marang utusan sing wis kapilih déning Gusti Allah. Nolak pakaryané Miller uga makili panolakan marang pitutur sing wis kaparingaké marang Miller déning para malaékat swarga, sing nuntun Miller marang pangertené bab pekabaran sing kaasilaké déning mundhaké kawruh nalika kitab Daniel dibikak segelé ing taun 1798.

Wong-wong sing nampik bebener kang ngenali kakuwatan (Roma kapir) sing nahan kakuwatan kapapan saka kawedhar ing Tesalonika Kapindho, mratandhani manawa padha ora tresna marang bebener, lan amarga nampik katresnan marang bebener, padha nampani goroh. Goroh iku banjur ndhatengake kasasaran kang kuwat marang wong-wong mau. Goroh iku jalarane, dene kasasaran kang kuwat kang padha tanpa iku akibaté. Kurangé katresnan marang bebener iku dadi panyarujuké tumindak mau. Goroh iku nglambangaké pilihan panriman majemuk tumrap piwulang Kitab Suci, kosok baliné wong-wong sing pracaya marang bebener mutlak. Mulané gambaraning Yesaya ngenani kasasaran kang kuwat miturut Paulus iku kaandharaké minangka kasasaran-kasasaran, dudu mung sawijining kasasaran. Golongan sijiné yaiku wong-wong sing temen-temen tresna marang bebener, nampani dhasar bebener mutlak, lan déning Yesaya diarani minangka wong-wong sing gumeter marang pangandikané Allah.

Mangkene pangandikané Pangéran, Langit iku dhampar-Ku, lan bumi iku ancikaning sampéyan-Ku; omah endi kang bakal kokbangun kanggo Aku? lan endi panggonan palereman-Ku? Awit samubarang iku kabèh wis katitahaké déning tangan-Ku, lan samubarang iku kabèh wus ana, mangkono pangandikané Pangéran: nanging marang wong iki Aku bakal mirsani, yaiku marang wong kang mlarat lan remuk atiné, lan kang gumeter marang pangandika-Ku. Wong kang nyembelèh sapi lanang iku padha kaya wong matèni manungsa; wong kang nyaosaké wedhus gèmbèl, kaya wong nugel gulu asu; wong kang nyaosaké pisungsung, kaya wong nyaosaké getih babi; wong kang ngobong menyan, kaya wong mberkahi brahala. Ya, wong-wong iku wis milih dalané dhéwé, lan nyawané seneng marang barang-barang kang njijiki. Aku uga bakal milih kasasarané wong-wong mau, lan bakal ndhatengaké apa kang dadi wediné marang wong-wong mau; marga nalika Aku nimbali, ora ana wong kang mangsuli; nalika Aku ngandika, wong-wong mau ora gelem ngrungokaké: nanging padha nglakoni piala ana ing ngarsané Aku, lan milih apa kang ora ndadèkaké keparenging manah-Ku. Padha

rungokna pangandikané Pangéran, hé kowé kang gumeter marang pangandika-Né; sedulur-sedulurmu kang sengit marang kowé, kang nundhung kowé marga saka asma-Ku, padha kandha, “Muga-muga Pangéran kaluhurna”: nanging Panjenengané bakal ngatingal kanggo kabungahanmu, lan wong-wong mau bakal kawirangan. Yesaya 66:1–5.

Wong-wong kang gumeter marang Sabdaning Allah iku para wong buwangan Israel, kang ing dina-dina wekasan iku yaiku wong-wong sing digambarake minangka panji.

Panjenengane bakal ngedegaké sawijining panji kanggo para bangsa, lan bakal nglumpukaké para wong buwangan saka Israèl, sarta ngempalaké wong-wong Yéhuda kang kasebar saka patang pojoking bumi. Yesaya 11:12.

Gusti Allah negesake manawa Panjenengane piyambak kang yasa omah kang diakoni déning golongan sing nyaosake kurban kang wis najis iku minangka gaweyane dhéwé. Omah iku mau kang dadi papan kapitadosane nalika padha ngucap, “iki Pedalemané Pangéran.”

Ngadega ana ing gapura Padalemané Pangéran, lan martakna ana ing kono pangandika iki, sarta ngucapa, Rungokna pangandikané Pangéran, hé sakèhé wong Yehuda, kang mlebu lumantar gapura-gapura iki kanggo nyembah marang Pangéran. Mangkéné pangandikané Pangéran sarwa dumadi, Allahé Israèl, Betulna lakumu lan panggawému, temah Ingsun bakal ndadèkaké kowé padha manggon ana ing panggonan iki. Aja padha ngandel marang tembung-tembung goroh, karo kandha, Pedalemané Pangéran, Pedalemané Pangéran, Pedalemané Pangéran, iki. Yeremia 7:2–4.

Wong-wong kang “ngandel” marang tembung-tembung goroh, yaiku wong-wong kang pracaya marang sawijining goroh. Omah kang dipunbangun déning Gusti, kaadegaké ing sandhuwuring dhasar kang uga dipundamel déning Panjenengané. Golongan kang nampik mangsuli nalika Allah nimbali, milih dalan-dalané dhéwé lan seneng marang kadurjanan-kadurjanan nistha. Wong-wong mau milih “dalan-dalan” lan “kadurjanan-kadurjanan nistha,” ing wangun jamak, nalika Yeremia ngandharaké bilih mung ana satunggal dalan kanggo lumampah ing sajroningipun.

Mangkene pangandikané Pangéran, Ngadega ana ing margi-margi, lan delengen, lan pitakonana bab dalan-dalan kuna, endi dalan kang becik, lan lumakua ana ing kono, temah kowé bakal nemu katentreman kanggo nyawamu. Nanging padha kandha, “Kula boten badhé mlampah wonten ing ngriku.” Uga Aku wis netepaké para juru-jaga ana ing sadhuwuré kowé, mangkene, “Gatekna swarané slomprèt.” Nanging padha kandha, “Kula boten badhé nggatekaken.” Mulané rungokna, hé para bangsa, lan sumurupa, hé pasamuwan, apa kang ana ing antarané wong-wong mau. Rungokna, hé bumi: lah, Aku bakal ndhatengaké paukuman ala marang bangsa iki, yaiku wohing pamikirané dhéwé, amarga padha ora gelem ngrungokaké pangandikan-Ku, utawa Torah-Ku, nanging malah nampik iku. Kanggo apa menyan saka Sheba teka marang Aku, lan glagah arum saka nagara kang adoh? Kurban obonganmu ora karsaa dening Aku, lan pisungsungmu ora dadi kepareng ana ing ngarsan-Ku. Yeremia 6:16–20.

Ing pasal kaping limalas, Yeremia nyebut pasamuwan ala kang ora gelem ngrungokake, sanadyan padha duwé kuping, minangka “pasamuwan para panyenyamah.” Pasamuwan iki wis kaparingan sawijining “juru pengawas” ing sajarahé pêparing warta malaékat kapisan lan kapindho, lan maneh ing sajarahé malaékat katelu, nanging padha ora gelem lumaku ing dalan kang becik, yaiku tapak-tapak lawas. Nanging, malah padha lumaku ing “dalan-dalan.” Awit saka iku, Yesaya negesake manawa Gusti Allah bakal milihake pirang-pirang kasasar, amarga padha milih warna-warna dalan palsu tinimbang dalan kang mutlak saka tapak-tapak lawas. Kaya déné ing paseksiné Yesaya, pangibadahé pasamuwan para panyenyamah iku ditampik déning Pangéran. Sedhèrèk Putih kanthi langsung nggandhèngake pirang-pirang kasasar ing Yesaya karo kasasar kang banget saka Paulus, lan piyambakipun nempatake iku ing konteks panampikan tumrap kayektèn-kayektèn dhasar, yaiku dhasar kang wis diadegake déning Pangéran lan dadi panggonan Panjenengané yasa sarta yasa griyané.

“Panjenengané sing nyumurupi apa kang ana ing sangisoring lumahing, sing maos ati sakèhé manungsa, ngandika bab wong-wong sing wis nampani pepadhang kang gedhé: ‘Wong-wong mau ora nandhang kasusahan lan ora kaéraman amarga kahanan moral lan rohaniné.’ Ya, wong-wong mau wis milih dalané dhéwé, lan nyawané remen marang sakèhé kanisthané. Aku uga bakal milih kasasarane, lan bakal ndhatangaké marang wong-wong mau apa kang diwedèni; amarga nalika Aku nimbali, ora ana siji waé kang mangsuli; nalika Aku ngandika, wong-wong mau ora gelem ngrungokaké; nanging padha nglakoni piala ana ing ngarsaning mripat-Ku, lan milih apa kang ora ndadèkaké Aku rena.” “Allah bakal ngutus marang wong-wong mau kasasar kang banget rosa, supaya padha pracaya marang goroh,” amarga “wong-wong mau ora nampani katresnan marang kayektèn, supaya padha kapitulungan,” “nanging malah seneng marang pialan.” Yesaya 66:3, 4; 2 Tesalonika 2:11, 10, 12.

“Sang Guru swarga pitaken: ‘Apakah khayalan sing luwih kuwat sing bisa mblusukaké pikiran kajaba pura-pura manawa kowé lagi mbangun ing dhasar kang bener lan manawa Allah nampani pakaryanmu, déné satemené kowé lagi nindakaké akèh prakara miturut kawicaksanan donya lan padha damel dosa marang Yéhuwah? Dhuh, punika satunggaling pangapusan ingkang ageng, satunggaling khayalan ingkang nggumunaké lan narik ati, ingkang ngrebut pikiran nalika manungsa sing biyèn tau wanuh marang kayekten, klentu anggoné nganggep wujud kasalehan minangka roh lan kakuwatané; nalika padha ngira yèn dhèwèké sugih, saya kacukupan bandha, lan ora butuh apa-apa, déné satemené dhèwèké butuh samubarang kabèh.’”

“Gusti Allah boten ewah tumrap para abdi-Nipun ingkang setya, ingkang njagi agemanipun tetep tanpa rereged. Nanging kathah ingkang sami sesambat, ‘Tentrem lan aman,’ nalika karusakan dadakan tumeka dhateng piyambakipun. Kajaba wonten pamratobat ingkang satemen-temene, kajaba manungsa ngasoraken manahipun lumantar pangaken dosa lan nampi kayekten kados wonten ing Gusti Yesus, piyambakipun boten badhe nate lumebet swarga. Nalika panyucèn badhe kalampahan wonten ing satengah kita, kita boten badhe malih lenggah kanthi ayem, gumunggung

awit dados sugih lan saya kathah bandha, tanpa kekurangan punapa-punapa.

“Sapa kang bisa kanthi satemené kandha: ‘Mas kita wis diuji ing geni; sandhangan kita ora kena reged déning donya’? Aku weruh Sang Piwulang kita nuding marang sandhangan kang diarani kabeneran. Nalika Panjenengané nyopot sandhangan iku, Panjenengané mbabar rereged kang ana ing sangisoré. Banjur Panjenengané ngandika marang aku: ‘Apa kowé ora bisa weruh kepriyé wong-wong mau kanthi munafik nutupi rereged lan bosoké wataké? “Kepriyé kutha kang setya wis dadi sundel!” Omahé Rama-Ku wis dadi omah dagang, sawijining papan kang saka kono rawuhipun Allah lan kamulyané wis lunga! Mulané ana kalemahan, lan kakuwatan ora ana.” Testimonies, jilid 8, 249, 250.

Ing pethikan punika, pakempalanipun para panyepèlèké Yeremia dipunwastani minangka tiyang Laodikia, inggih punika para prawan bodho.

“Kanaan pasamuwan sing dipralambangaké déning para prawan bodho iku, uga kasebut minangka kaanan Laodikia.” Review and Herald, August 19, 1890.

Para prawan kang bodho mratelakaké bilih wong-wong mau kurang lenga nalika tekané Panguwuh Ing Tengah Wengi, nalika wong-wong mau nampa kasasaring pikiran kang cocog karo pilihané dhéwé sadurungé bab dalan endi kang arep dilakoni, déné padha nampik dalan-dalan kunaé Yeremia. Dalan-dalan kuna iku papaning katentreman lan kasarasan bisa tinemu, lan katentreman sarta kasarasan iku udan pungkasan.

“Aku katuntun marang wektu nalika pekabaran malaekat katelu lagi tumeka ing pungkasané. Panguwasané Allah wus tumapak ana ing umat-Nya; wong-wong mau wus ngrampungaké pakaryané lan wus kacawisaké kanggo jam pacoban kang ana ing ngarepé. Wong-wong mau wus nampani udan pungkasan, utawa pangécan saka ing ngarsané Pangéran, lan paseksèn kang urip wus diuripaké manèh. Pepéling agung kang pungkasan wus kumandhang ing ngendi-endi, lan iku wus ngojok-ojoki sarta ndadèkaké nesuné para pedununging bumi kang ora gelem nampani pekabaran iku.” Early Writings, 279.

Nalika Roh Suci kawutah, ing wektu iku uga panggawé kesasar kang banget kaudhar marang para prawan Laodikia kang bodho, sing ora tresna marang kayektèn, mula padha milih pracaya marang goroh tinimbang marang kayektèn. Panampikan marang kayektèn padha karo nampik angger-anggering Allah, awit angger-anggering Allah kawejahana ana ing pranatan-pranatan nabi Panjenengané.

“Wahyu iku dudu nitahake utawa ngripta prakara anyar, nanging panyingkapan saka apa kang sadurunge diwedharake ora kasumurupan dening manungsa. Kayekten-kayekten agung lan langgeng kang kinandhut ing Injil kawedharake lumantar panelusuran kang tekun lan lumantar andhap-asor kita ana ing ngarsane Gusti Allah. Guru ilahi nuntun pikiran wong kang andhap-asor kang nggolèki kayekten; lan lumantar tuntunaning Roh Suci, kayekten-kayektening Sabda iku diparingake supaya kawuningan marang dheweke. Lan ora ana dalan kawruh kang luwih mesthi lan luwih manjur kajaba kanthi

katuntun mangkono. Janjine Sang Juru Slamet yaiku, ‘Nanging manawa Panjenengane rawuh, yaiku Rohing kayekten, Panjenengane bakal nuntun kowé marang sakehing kayekten.’ Lumantar kaparingan Roh Suci kita digawe mangertos Sabdaning Allah.”

Pamasmur ngandika, “Sarupane apa wong enom bisa nyucekake dalane? Yaiku kanthi ngreksa dalane manut pangandikan Paduka. Kanthi sajroning atiku kabèh aku wus ngupaya Paduka: mugi Paduka aja ngidini aku kesasar saka dhawuh-dhawuh Paduka.... Bukakna mripat kawula, supaya kawula bisa nyawang prakara-prakara endah saka Toret Paduka.”

“Kita diprayogakaké supaya ngupaya kayektèn kaya ngupaya bandha kang kasimpen. Pangéran mbikak pangertosané wong kang sajati nggolèki kayektèn; lan Roh Suci ndadèkaké dhèwèké bisa nyekel kayektèn-kayektèné wahyu. Iki kang dimaksud déning juru masmur nalika nyuwun supaya mripaté kabikak kanggo nyawang prakara-prakara nggumunaké saka angger-anggering Toret. Nalika nyawa ngéngkrih marang kaluhuran-kaluhurané Gusti Yésus Kristus, budi kaparingan kasaguhan kanggo nyekel kamulyan-kamulyané jagad kang luwih becik. Mung lumantar pitulungané Sang Guru ilahi kita bisa mangertèni kayektèn-kayektèné Sabdaning Allah. Ing pasamuwanané Kristus kita sinau supaya dadi alus lan andhap asor amarga marang kita kaparingaké pangertosan bab wewadi-wewadiné kasalèhan.” Sabbath School Worker, 1 Desember 1909.

Nampik marang piwulang utawa tata cara saka udan pungkasan iku padha karo nampik angger-anggering Allah. Nalika Yeremia ngandika manawa “wong-wong mau ora gelem ngrungokake pangandikan-Ku, lan uga angger-angger-Ku, nanging malah nampik iku,” dheweke sarujuk karo Hosea.

BangsaningSun padha katumpes marga kurang kawruh; amarga sira wus nampik kawruh, Aku uga bakal nampik sira, supaya sira aja dadi imam kanggo Aku manèh; awit sira wus lali marang angger-anggering Allahmu, Aku uga bakal lali marang anak-anakmu. Hosea 4:6.

Pangawruh kang ditampik déning wong-wong gemblung iku yaiku tambahé pangawruh, kang déning Daniel diidentifikasi minangka dumadiné ing wekasaning jaman. Ing wekasaning jaman taun 1798, lan banjur maneh ing wekasaning jaman taun 1989, ana tambahé pangawruh kang dipraformalisasi déning utusan kang dipilih Gusti Allah kanggo dienggo nalika Panjenengané ngedegaké dhasar tumrap saben saka loro generasi kang saajar mau. Kabeneran-kabeneran dhasar mau ditata manut paugeran-paugeran Alkitab tartamtu kang kaandharaké marang para utusan pilihan ing sejarahé dhéwé-dhéwé, lan kabeneran-kabeneran dhasar mau iku dalan-dalan kuna kagungané Yeremia, sarta iku uga kabeneran-kabeneran kang pungkasane makili lenga saka piwulang Tangisé Tengah Wengi lan swara seru kang sora. Udan pungkasan ngasilaké piwulang Tangisé Tengah Wengi ing sejarah panyegelan wong satus patang puluh papat ewu, lan sawisé iku ngasilaké piwulang swara seru kang sora ing sejarah panglumpukane wedhusé Gusti Allah liyané kang isih ana ing Babil. Udan pungkasan iku bebarengan minangka sawijining piwulang lan metodologi

kang ngasilaké piwulang mau. Tambahé pangawruh miturut Daniel miwiti sawijining proses ujian telung undhak-undhakan.

Panjenengané banjur ngandika, “Lumakua, dhuh Daniel, awit tembung-tembung iki katutup lan kasegel nganti tekan wekasaning jaman. Akeh wong bakal disucekaké, diputihaké, lan dicobani; nanging wong duraka bakal nglakoni kadurakan; lan ora ana siji waé saka wong duraka kang bakal mangertèni; nanging wong wicaksana bakal mangertèni.” Daniel 12:9, 10.

Wong duraka ing kitab Daniel iku padha karo para prawan gemblung ing kitab Matius kang milih tetep njaga kaanané Laodikia. Kanaan iku kawedhar ing langkah katelu saka telung pacoban ing kitab Daniel, nalika wong wicaksana lan wong duraka padha dipacobi. Pacoban pungkasan iku papan nalika pangadilan ditindakaké, lan loro golongan mau padha mratelakaké apa dhèwèké duwe lenga utawa ora.

“Maneh, pasemon-pasemon iki mulang yèn ora bakal ana mangsa pencobaan sawisé pangadilan. Nalika pakaryan Injil wis rampung, enggal banjur ana pamisahan antarane wong becik lan wong ala, lan nasib saben golongan katetepaké salawas-lawasé.” Christ’s Object Lessons, 123.

Pamedharing watak ing ujian katelu ngenali para panyembah minangka salah siji: Laodikia kang gemblung utawa Filadelfia kang wicaksana. Ujian pungkasan katindakaké sesarengan karo piwulang udan pungkasan, kang wis kababar lumantar metodologi udan pungkasan. Nolak metodologi udan pungkasan nempataké sawijining jiwa ana ing kahanan sing ndadèkaké dhèwèké ora bisa mangertèni piwulang udan pungkasan. Piwulang lan metodologi iku katandhani déning Yesaya minangka ujian pungkasan.

Sapa kang bakal dipunwulang kawruh déning Panjenengané? lan sapa kang bakal dipundadosaké mangertos piwulang? Yaiku wong-wong kang sampun dipunsapih saka susu, lan dipunpisah saka susu tetesing payudara. Awit paugeran kudu paugeran ing sandhuwuring paugeran, paugeran ing sandhuwuring paugeran; garis ing sandhuwuring garis, garis ing sandhuwuring garis; ing kéné sethithik, lan ing kana sethithik: Amarga Panjenengané bakal ngandika marang bangsa iki nganggo lambe kang gagap lan nganggo basa liyan. Marang wong-wong iku Panjenengané wus ngandika, Iki pangasoan kang marga saka iku kowé bisa maringi wong kesel iku ngaso; lan iki pepanyegeran: nanging wong-wong iku ora gelem ngrungokaké. Nanging pangandikané Pangéran tumrap wong-wong iku dadi paugeran ing sandhuwuring paugeran, paugeran ing sandhuwuring paugeran; garis ing sandhuwuring garis, garis ing sandhuwuring garis; ing kéné sethithik, lan ing kana sethithik; supaya wong-wong iku lunga, lan ambruk ngungkur, lan remuk, lan kepancing, lan katangkep. Mulané rungokna pangandikané Pangéran, hé para wong panyenyamah, kang mrentah bangsa iki kang ana ing Yérusalèm. Amarga kowé wis padha kandha, Aku padha wis gawé prejanjian karo pati, lan karo jagading pati aku padha sesarujukan; manawa pecut banjir kang nglimputi iku liwat, iku ora bakal tekan marang aku: awit aku padha wis ndadèkaké goroh dadi pangungsènku, lan ing sangisoring kabeneran palsu aku padha ndhelikaké awaké dhéwé: Mulané mangkéné

pangandikané Pangéran Allah, Lah, Ingsun netepaké ana ing Sion sawijing watu kanggo dhasar, watu kang wus kabuktèn, watu penjuru kang aji, dhasar kang kukuh: sing sapa pracaya ora bakal kesusu. Pangadilan uga bakal Ingsun damel dadi garis, lan kabeneran dadi bandhul unting-unting: lan udan ès bakal nyapu sirna pangungsèning goroh, lan banyu bakal nglimputi papan pandhelikan. Lan prejanjianmu karo pati bakal dibatalaké, lan sesarujukanmu karo jagading pati ora bakal tetep; manawa pecut banjir kang nglimputi iku liwat, nalika iku kowé bakal katindhès déning iku. Yesaya 28:9–18.

“Paukuman sing nglimput” ing ramalan Kitab Suci iku yaiku krisis hukum Minggu sing saya maju, kang diwiwiti saka hukum Minggu sing bakal enggal teka ing Amérika Sarékat. Wong-wong Laodikia sing bodho lan duraka kuwi, kang ora nduwèni “katresnan marang kayektèn,” lan mulané nampik tambahing kawruh, pracaya yèn “paukuman sing nglimput” iku “ora bakal teka” nempuh wong-wong mau, awit ana ing antarané sebab-sebab liyané, wong-wong mau milih nampani teges palsu tumrap sawijining pralambang Roma ing ramalan Kitab Suci. Kanthi mengkonono, wong-wong mau ngasilaké sawijining modhèl ramalan palsu adhedhasar dhasar ramalané dhéwé. Dhasaré wong-wong mau kabangun ing sandhuwuring wedhi, kang nggambaraké akehé watu cilik-cilik sing wis remuk. Dhasaré wong wicaksana kabangun ing sandhuwuring Watu siji-sijiné.

Miturut sih-rahmaté Gusti Allah kang kaparingaké marang aku, minangka tukang bangunan utama kang wicaksana, aku wis masang dhasar, lan wong liya mbangun ing sandhuwuré. Nanging saben wong kudu ngati-ati kepriyé anggoné mbangun ing ndhuwuré dhasar iku. Awit ora ana wong siji waé kang bisa masang dhasar liya kajaba dhasar kang wis kasèlèh, yaiku Yésus Kristus. Saiki manawa ana wong mbangun ing ndhuwuré dhasar iki nganggo emas, salaka, watu-watu aji, kayu, sukèt garing, damèn; pakaryané saben wong bakal kababar cetha; awit dina iku bakal mratelakaké, amarga bakal kababar lumantar geni; lan geni iku bakal nyoba pakaryané saben wong, apa jinisé. 1 Korinta 3:10–13.

Dhasar-dhasar palsu dipadhakaké kontrasé karo Dhasar kang sejati, yaiku Kristus Yésus—Sang Watu Karang. Apa dhasar iku sejati utawa palsu kawedhar ana ing pungkasaning telung pacobané Daniel. Iku “kawedhar déning geni”—genining Sang Utusaning Prajanjian, kang bakal ndadak rawuh ing Padalemané. Banjur ana golongan kang katetepaké wus gawé prejanjian karo pati, lan ana golongan kang katetepaké wus gawé prejanjiane urip.

Lah, Ingsun bakal ngutus utusan-Ku, lan iya bakal nyawisake dalan ana ing ngarsa-Ku; lan Pangéran, kang kokgoleki, bakal dumadakan rawuh ing Pedalemané; iya iku utusaning prejanjian, kang kokrenggani; lah, Panjenengané bakal rawuh, mangkonono pangandikané Pangéran sarwa dumadi. Nanging sapa kang bisa tahan ing dina rawuhé? lan sapa kang bakal lestantun nalika Panjenengané ngatingal? amarga Panjenengané iku kaya geni pangresiki, lan kaya sabuné wong ngumbah kain; Lan Panjenengané bakal lenggah kaya wong kang ngresiki lan nyucekake slaka; lan Panjenengané bakal nyucekake para putrané Lèwi, lan ngresiki wong-wong mau kaya mas lan slaka, supaya padha nyaosake pisungsung marang Pangéran kanthi kabeneran. Temahan pisungsungé

Yéhuda lan Yérusalèm bakal ndadekake renaning penggalih ana ing ngarsané Pangéran, kaya ing jaman biyèn, lan kaya ing taun-taun kang kapungkur. Lan Ingsun bakal marani kowé kanggo ngukum; lan Ingsun bakal dadi seksi kang rikat nglawan para tukang sihir, lan nglawan para wong laku jina, lan nglawan para wong kang sumpah palsu, lan nglawan wong-wong kang nindhes buruh ing upahé, randha, lan bocah yatim, lan kang nyingkirake wong manca saka haké, sarta ora wedi marang Ingsun, mangkono pangandikané Pangéran sarwa dumadi. Maleakhi 3:1-5.

Utusaning Prajanjian rawuh nyedhaki ing pangadilan nalika prosès pangujiané Daniel lumebu ing pangujian katelu, lan wong-wong wicaksana lan wong-wong duraka diuji. Prosès pangujian Daniel kang dumadi saka telung tataran diwiwiti ing wektu wekasan, nalika kitab Daniel kabukak sesegelané lan kawruh saya ditambahi. Tambahing kawruh iku dadi cetha lumantar pakaryané utusan pinilih kang ngunekaké slomprèt. Utusan iku sinebut déning Malakhi minangka “utusan” kang “nyawisaké dalan” sadurungé rawuhé Utusaning Prajanjian kang nglairaké lumantar geni sapa waé kang wis lumebu ing prajanjian karo Panjenengané, utawa sapa kang milih damel prajanjian karo pati. Ing sajarah kaum Millerit, Kristus rawuh kanthi dadakan menyang Padalemané tanggal 22 Oktober 1844, sawijining tandha dalan kang mratandhani sadurungé angger-angger dina Minggu kang bakal enggal rawuh.

“Rawuhipun Kristus minangka Imam Agung kita mlebet ing papan ingkang maha suci, kangge sesuciing pasamuwan suci, kados ingkang kapratelakaken wonten ing Daniel 8:14; rawuhipun Putraning Manungsa dhateng Sang Sepuhing Jaman, kados ingkang kapacak wonten ing Daniel 7:13; lan rawuhipun Gusti dhateng Padalemanipun, kados ingkang wus dipunwedharaken déning Maleakhi, punika sadaya minangka katrangan bab prastawa ingkang sami; lan punika ugi dipunlambangaken déning rawuhipun panganten jaler dhateng pawiwahan, kados ingkang dipunandharaken déning Kristus wonten ing pasemon bab sepuluh prawan, ing Matius 25.” *The Great Controversy*, 426.

Pangujian pungkasan saka telung panggawéyaning uji Daniel dumadi nalika hukum Minggu sing bakal enggal teka, nalika Utusaning Prajanjian rawuh kanggo mbabar lumantar geni sapa kang wis gawé prajanjian karo urip utawa pati, kang dipasang ing konteks para Lewi. Nalika Maleakhi ngandharaké prawan-prwané Matius sing wicaksana lan sing bodho, kang iku para Laodikia lan para Filadelfia-né Yohanes, lan wong-wong wicaksana lan wong-wong ala-né Daniel, loro-loroné golongan mau diuji kanthi geni, lan banjur padha ngetingalaké sapa kang iku, utawa dudu, sawijining wong Lewi.

Wong-wong Lewi iku minangka pralambang tumrap wong-wong sing ngadeg kanthi setya ana ing rong pambrontakan pedhet emas. Pambrontakan kang kapisan yaiku pambrontakane Harun, lan kang kapindho yaiku pambrontakane Yerobeam. Ing loro-lorone gambaran mau, wong-wong Lewi makili wong-wong kang setya, lan loro-lorone gambaran iku nyawisake rong seksi ngenani kasetyane sawijining golongan kang dilambangake déning wong-wong Lewi nalika angger-angger Minggu kang enggal rawuh. Harun damel pedhet emas. Emas iku pralambang Babil, lan pedhet iku sawijining gambar kewan galak. Sawisé

iku dhèwèké netepake sawijining pésta, lan wong-wong bodho padha njoged wuda ngubengi pedhet mau. Kabèh pambrontakané mau dhedhasar lan kasurung déning panolakané marang Musa, utusan pilihan.

Musa banjur ngandika marang Harun, “Bangsa iki wis nindakaké apa marang kowé, nganti kowé ndhatangaké dosa kang mangkono gedhéné tumrap wong-wong mau?” Harun mangsuli, “Muga-muga bebenduné gustiku aja nganti murub; panjenengan pirsia bangsa iki, manawa padha tumemen marang piala. Awit padha kandha marang aku, ‘Gawékna kanggo aku allah-allah, kang bakal lumaku ana ing ngarep kita; sabab tumrap Musa iki, wong kang wus ngirid kita metu saka tanah Mesir, kita ora ngerti apa kang wis kelakon marang dhèwèké.’ Banjur aku matur marang wong-wong mau, ‘Sapa waé kang nduwèni emas, pethikana.’ Mulané padha masrahaké marang aku; banjur dakuncalaké menyang ing geni, lan metu pedhèt lanang iki.” Nalika Musa weruh yèn bangsa iku padha wuda; (awit Harun wus ndadèkaké padha wuda nganti dadi wirangé ana ing ngarepé para mungsuhé:) Musa banjur ngadeg ana ing gapuraning kémah, lan ngandika, “Sapa kang ana ing sisihé Sang Yehuwah? mrenea marang aku.” Lan sakèhé bani Lèwi padha nglumpuk marani dhèwèké. Banjur ngandika marang wong-wong mau, “Mangkéné pangandikané Sang Yehuwah, Allahé Israèl, ‘Sabèn wong pasangen pedhangé ana ing lambungé, banjur mlakua metu-mlebu saka gapura menyang gapura ing saindhenging kémah, lan patènana sabèn wong saduluré, sabèn wong kancané, lan sabèn wong pepadhané.’” Lan bani Lèwi padha nindakaké miturut pangandikané Musa; lan ana wong saka bangsa iku kang padha tiwas ing dina iku kira-kira telung ewu wong lanang. Pangantasan 32:21–28.

Wong-wong sing njogèd iku wong-wong Laodikia sing mratélakaké “isiné kawudané,” yaiku pepeling saka pageblug kaping nem, sawijining pepeling bab kabutuhan kanggo mangertèni kanthi bener susunan telung pérangan saka Roma modhèren minangka naga, kéwan galak, lan nabi palsu. Pepeling iku kanthi cetha banget nalisir pamawas pribadi Uriah Smith sing ngrusak kayektèn-kayektèn sing ana gandhèngané karo pageblug kaping nem lan Armagedon.

Wong-wong kang nyatakaké kahanan Laodikiaé wis nampik panguwasa utusan kang kapilih lan nyatakaké pangerten kang padha semrawuté karo wong-wong kang milih ngenali pralambang satanis “kang sabèn dinané” minangka pralambang saleh tumrap paladosan Kristus ana ing pasamuwan suci. Wong-wong mau ngubungaké kaslametané marang sawijining allah pralambang, nanging allah kang dipilih kanggo disembah kuwi minangka pralambang allahing Mesir, lan Mesir iku pralambang naga. Kaya dene Adventisme Laodikia, wong-wong mau nampik kayektèn manawa “kang sabèn dinané” iku pralambang Roma pagan, yaiku naga, lan ngenali pralambang satanis mau minangka pralambang Kristus.

He, anak manungsa, adhepna pasuryanmu nglawan Sang Pringon, raja Mesir, lan medhara nglawan panjenengane, lan nglawan sakèhé Mesir: Celathua lan munjukna, Mangkéné pangandikané Pangéran Yéhuwah; Lah, Ingsun nglawan sira, hé Sang Pringon, raja Mesir, naga gedhé kang gumléthak ana ing satengahing kali-kaliné, kang wus ngandika, Kaliku iku duwèkku dhéwé, lan aku kang ndadèkaké iku kanggo awakku

dhéwé. Yehezkiel 29:2, 3.

Para pambrontaké Harun pracaya marang goroh manawa sawijining pralambang saka naga, kang diwakili déning pedhèt emas, iku allah sing wis ngluwari wong-wong mau saka pangawulan ing Mesir. Adventisme Laodikia pracaya marang goroh manawa sawijining pralambang saka Roma kaping (naga), kang diwakili déning “kurban saben dina,” iku pralambang saka Kristus kang pakaryané yaiku ngluwari manungsa saka pangawulaning dosa sajroning paladosan-Iya ana ing papan suci swarga. Wong-wong mau uga nampik utusan sing kapilih, kaya déné Adventisme Laodikia uga nindakaké ing pasulayan babagan pralambang “kurban saben dina.”

Ing generasi kapisan (1844 nganti 1888) saka Adventisme Laodikia, wong-wong mau nampik pakaryané Miller sajroning ngenali pitung wektu. Ing generasi kapindho (1888 nganti 1919) wong-wong mau miwiti prosès nampik kayektèn bab “kang saben dinané.” Ing generasi katelu (1919 nganti 1957) wong-wong mau wis bali marang pangerten Protestantisme murtad yèn para rampoging bangsamu iku Antiochus Epiphanes. Ing tanggal 11 September 2001 wong-wong mau nampik peran Islam ing ramalan Kitab Suci nalika bilai katelu tumeka ing tanggal iku. Saben patang kayektèn mau dijunjung déning Miller lan kagambar ana ing rong lèmpèngé Habakuk, lan saben-sabené iku minangka kayektèn dhasar kang dipatrèkaké marang pakaryané Miller, kang déning Sister White sinebut “kang kapilih.”

Pambrontakané Yerobeam kawiwitan nalika wiwitaning karajan lor, kang kapérang saka sapuluh taler sing ndadèkaké Yerobeam dadi rajané kang kapisan. Yerobeam gawé anak sapi loro saka emas lan sijiné dipasang ana ing Betel, tegesé griyané Allah, lan sijiné manèh ana ing Dan, tegesé pangadilan. Bareng, Betel lan Dan makili pamanunggalané greja (Betel) lan nagara (Dan). Lan kaya ing pambrontakané Harun, anak-anak sapi iku digawé saka emas, sawijining pralambang Babil, lan loro-loroné padha dadi gambaring kéwan. Kaya déné Harun, Yerobeam netepaké pésta taunan lan mratelakaké yèn anak-anak sapi iku allah-allah sing ngluwari umaté Allah saka Mesir.

Lan Yerobeam ngandika ana ing sajroning atiné, Saiki karajan iki bakal bali marang brayaté Dawud: manawa bangsa iki padha munggah arep nyaosaké kurban ana ing padalemané Sang Yéhuwah ing Yérusalèm, temah atiné bangsa iki bakal bali manèh marang gustiné, yaiku Réhabeam raja Yéhuda, lan wong-wong mau bakal matèni aku, sarta bali manèh marang Réhabeam raja Yéhuda. Mulané sang raja banjur rembugan, lan gawé anak sapi loro saka emas, banjur ngandika marang wong-wong mau, Kakehan kanggo kowé yèn kudu munggah menyang Yérusalèm: lah iki para allahmu, hé Israèl, kang wus nuntun kowé metu saka tanah Mesir. Lan sijiné dipasang ana ing Bètèl, lan sijiné manèh dipasangé ana ing Dan. Lan prakara iki dadi dosa: awit bangsa iku padha lunga sujud ana ing ngarepé siji mau, nganti tekan Dan. Lan panjenengané banjur gawé padaleman papan-papan pangurbanan ing dhuwur, lan ngangkat imam-imam saka golongan wong cilik, kang dudu keturunané anak-anak Léwi. Lan Yerobeam netepaké riyaya ana ing sasi kawolu, ing dina kaping limalas sasi iku, kaya riyaya kang ana ing

Yéhuda, lan panjenengané nyaosaké kurban ana ing mesbèh. Mangkono uga kang ditindakaké ana ing Bètèl, nyaosaké kurban marang anak-anak sapi kang wus digawé déning panjenengané; lan ana ing Bètèl panjenengané nempataké para imam kanggo papan-papan pangurbanan ing dhuwur kang wus digawé. Mangkono panjenengané nyaosaké kurban ana ing mesbèh kang wus digawé ana ing Bètèl, ing dina kaping limalas sasi kawolu, yaiku ing sasi kang wis dirancang déning atiné dhéwé; lan netepaké riyaya kanggo bani Israèl; lan panjenengané nyaosaké kurban ana ing mesbèh, lan ngobong menyan. 1 Para Raja 12:26–33.

Yerobeam “ngrancang ana ing atiné dhéwé,” kang nggambarake pakaryané Uriah Smith nalika ngenalaké sawijining “tafsiran pribadi” minangka dhasar kanggo mbangun modhèl kenabianné. Yerobeam ngetutaké pola Harun lan kanthi mangkono nyalahi-gambaraké sawijining déwa Mesir minangka Gusti Allah sing sejati. Déwa kang diasilaké déning Harun lan Yerobeam loro-loroné adhedhasar panyalah-gunan sawijining pralambang saka sipat rangkepé Roma minangka pralambang kapamaréntahan negara lan kapamaréntahan gréja. Harun lan Yerobeam loro-loroné padha ngenali sawijining gambar saka kakuwatan naga, nganggo pralambang sawijining gambar saka kéwan. Mulané, loro sajarah suci ngenani pambrontakan iku makili ujian gedhé tumrap umaté Gusti Allah, kang lumantar ujian iku nasib langgengé bakal diputusaké. Miturut ilham, ujian iku yaiku ujian tumrap pambentukan gambar kéwan.

Polemik kapisan ngenani pralambang Roma minangka para rampoging bangsamu, kang banjur kaserat ing bagan para perintis taun 1843, mratelakake yèn Antiokhus Epifanes iku si rampog, nggantèkaké kasunyatan yèn para rampog iku Roma. Polemik kapisan iku nggambarake polemik pungkasan ngenani para rampoging bangsamu minangka Roma, nalika saiki dianggep yèn Amerika Serikat iku para rampog, lan dudu Roma. Nanging, Antiokhus iku sawijining pralambang saka Amerika Serikat ing ayat sepuluh nganti limalas saka Daniel sewelas, mula goroh ing wiwitan lan goroh ing pungkasan bab sapa kang dipralambangaké iku padha persisé.

Pepeteng lan kabingungan ngenani apa sing diwakili déning Antiochus ing dina-dina wekasan, ngasilaké kabingungan ngenani gambaré kéwan galak mau, kaya ta pambrontakané Harun lan Yerobeam. Kabingungan ngenani gambaré kéwan galak iku dumadi pas ing wektu nalika ujian gedhé tumrap umaté Allah yaiku pambentukan gambaré kéwan galak mau.

“Gusti sampun nedahaken dhateng kula kanthi cetha bilih gambaripun kéwan punika badhé kawujud sakderengipun wekdaling kasempatan sih-rahmat kasêrat; awit punika badhé dados pangajeng-ajeng ageng tumrap umatipun Allah, lumantar punika pêsthinipun langgengipun piyambakipun badhé kaputusanen. Papan panjenengan mekaten campur-aduk kebak boten ajêg, saéngga namung sathithik tiyang ingkang badhé kesasarakên.”

“Ing Wahyu 13 bab punika dipandharaken kanthi cetha; [Wahyu 13:11–17, dipunpetik].”

“Iki minangka pacoban sing kudu dialami dening umaté Allah sadurungé padha disegel. Kabèh wong sing mbuktèkaké kasetyané marang Allah kanthi netepi angger-anggeré, lan nampik nampa sabat palsu, bakal kacathet ana ing sangisoré panji-panji Gusti Allah Yéhuwah, lan bakal nampa segelé Allah kang gesang. Déné wong-wong sing nyerahaké bebener kang asalé saka swarga lan nampa sabat Minggu, bakal nampa tengéré kéwan mau.” Manuscript Releases, jilid 15, 15.

Nalika Sister White nyarujuki panemune Miller manawa “kang saben dinane” nggambarake Roma kapir, piyambakipun ngandika bilih wiwit taun 1844, “panemu-panemu liya”, ing wangun jamak, sampun ditampi, ingkang ngasilake “peteng lan kabingungan.” Kabingungan ingkang dipunasilake dening panemu-panemu palsu babagan “kang saben dinane,” ingkang minangka pralambang Roma kapir, minangka “para rampoging umateira,” nuwuhake kabingungan lan pepeteng gegayutan kaliyan pambedaning Roma lan gambaripun Roma.

Pasulayan kang kapisan lan kang pungkasan ngenani sawijining pralambang Romawi dumadi ing antarané umat prajanjian biyèn sing lagi dipunliwati lan sawijining umat sing nalika iku lagi dados umat prajanjian enggal kagunganipun Allah. Pasulayan punika nyakup sawijining kasengitan boten purun dipunatur déning paugeran tata basa sing sampun mapan, awit tembung “uga” ing ayat patbelas dipuntampik déning para Protestan, saéngga padha ngaku bilih para garong punika mesthinipun panguwasa ingkang sami kaliyan ingkang dipunpralambangakén wonten ing ayat-ayat sadèrèngipun.

Iku nggambarake sawijining panyasaran marang Kitab Suci nalika Antiochus kapeksa dadi “para begal.” Iku minangka tafsiran pribadhi, amarga saben piwulang palsu sing nentang kayektèn iku tafsiran pribadhi. Pasulayan iku dhewe banjur dadi sawijining kayektèn dhasar, amarga kacathet ana ing bagan pionir 1843. Pangukuhan bagan mau déning ilham netepake lan ngesahake “para begal” minangka pralambang Roma, lan ngluhurake seriusé kayektèn iku, amarga nampik piwulang mau padha karo nampik loro-loroné, yaiku dhasar-dhasar lan panguwasa Roh Ramalan.

Pangerten kang bener bab para garong saka bangsamu, kang makili Roma, nalika ditambahake marang pola kenabian kang para malaékat paringaké marang William Miller, awit iku cocog karo pola kenabian kang banjur dipahami lan dipacak déning panjenengané, yaiku: manawa Roma kapir lan Roma kepausan dadi dhasar tumrap sakabèhé penerapan kenabiané.

Tafsiran pribadi Uriah Smith sing ngenali ratu ing sisih lor ing ayat telung puluh enem saka Daniel sewelas minangka Prancis, lan banjur minangka Turki ing ayat patang puluh, kapérang saka rong pangidentifikasian palsu tumrap ratu ing sisih lor. Penolakan Smith marang dhasar-dhasar ing taun 1863 nuwuhaké sawijining kabutaan sing ndadèkaké dhèwèké ora bisa ndeleng salah sawijining paugeran paling dhasar ing ramalan, yaiku: manawa kira-kira ing wektu Kristus, ramalan nggambaraké entitas-entitas rohani modhèrn sing dilambangaké déning entitas-entitas harfiah kuna. Paulus kanthi cetha mulangaké kayektèn iki nalika panjenengané nerangaké manawa sing teka luwih dhisik iku sing harfiah,

lan sawisé iku sing rohani.

Nanging dudu kang rohaniah iku kang wiwitan, nanging kang alamiah; lan sawisé iku, kang rohaniah. 1 Korinta 15:46.

Smith iku klebu umat prajanjian sing wis nggantèkaké Protestantisme murtad minangka umat Allah, nanging dhèwèké ndhukung pambrontakané wong-wong mau nalika nolak pitung kaping, lan ngenalake chart-né taun 1863. Nalika ngetrapaké tafsiran pribadiné, panjenengané ngasilaké pangerten palsu bab Armagedon ing Wahyu pasal nembelas, kang dadi sawijining ujian liyané babagan pangerten sing bener tumrap Roma.

Kanthi kontroversi kapisan ngenani para begal, Smith nggambarake wong-wong kang wus melu ana ing panggenaping kapisan pasemon bab sepuluh prawan. Mangkono uga, lumantar pandangan pribadine bab ratu saka lor, dheweke nggambarake sawijining umat prajanjian kang lagi diliwati sajrone taun 1856 nganti 1863, nalika padha dadi Gréja Advent Dina-Kaping-Pitu Laodikia. Kaya dene para Protestan ing kontroversi bab para begal, Smith nglirwakake panguwasa gramatikal saka perangan Kitab kang dipuntarik manut tafsiran pribadine, amarga miturut gramatika, ratu saka lor wiwit ayat telung puluh siji nganti ayat patang puluh lima tansah lan mung ngemu teges kakuwasan kepausan.

Lumantar kontroversi bab “kang saben dina,” goroh-goroh dilebokake menyang sajarah Advent déning Willie White lan A. G. Daniells kanggo njunjung panemu Protestan lawas manawa “kang saben dina” iku makili paladosan Kristus ana ing papan suci. Sajarah tartamtu iku wis diidentifikasi ana ing Tabel-tabel Habakuk, nanging wigati kanggo nyathet paseksi palsu kang gegandhèngan karo panyengkuyungan lan pamegaking panemu kang kliru iku, amarga pangerten kang bener wis diakoni déning Miller ing Tesalonika Kapindho, ing ngendi prakara iku yaiku kontras antarané wong-wong kang nresnani kayekten lan wong-wong kang pracaya marang goroh.

Kontrovèrsi bab “kurban sabendnipun” nambah marang pangerten baris demi baris manawa kontrovèrsi pungkasané Roma dumadi ing mangsa pambédhakan Roh Suci. Nalika Roh Suci lagi kaedharaké saka ing dhuwur, ana kakuwatan saka ngandhap kang lagi munggah lan nguwasani wong-wong sing nampani iku minangka kakuwataning Allah, sanadyan iku sawijining kasasaran kang rosa.

“Kaloro kakuwatan ageng kang padha pasulayan iku lagi nyambut gawe, siji saka ngandhap, sijiné saka ing dhuwur. Saben wong ana ing sangisoré pangaruh rahasia saka salah siji utawa sijiné, lan tumindak-tanduké bakal mbabarake watak saka ilham kang dadi sumberé. Wong-wong kang manunggal karo Kristus bakal tansah nyambut gawe manut ing garis-garisé Kristus. Wong-wong kang ana ing sesambungan karo Sétan bakal nyambut gawe ana ing sangisoré ilham saka pimpinané, nentang kakuwatan lan pakaryané Roh Suci. Kersané manungsa diparingi kalodhangan bebas tumindak, lan lumantar tumindak iku kababar roh apa kang lagi nguwasani ati. ‘Saka wohé kowé bakal wanuh marang wong-wong mau.’” *The 1888 Materials*, 1508.

Kontras profetik ing pasulayan babagan “kang saben dina” iku yaiku pangidentifikasian sawijining pralambang naga minangka pralambang Kristus. Wong-wong kang nolak kayekten, uga lagi nolak perané Miller kang nemokake kayekten iki, lan kanthi mangkono padha nolak Roh Suci sarta nindakaké dosa kang ora kena diapura.

Ing artikel sabanjuré, kita bakal ngrembug sawijining kontroversi ngenani Roma sing dumadi sawatara wektu sawisé 11 September 2001.

“Kita sami gesang ing satunggaling wekdal nalika gesang punika ingkang paling aji lan paling narik kawigatosan. Pungkasaning samukawis sampun caket. Perkembangan ingkang ngagetaken badhe tansah kabikak wonten ing ngajeng kita; awit daya-daya ingkang boten katingal punika lagi nyambut damel, mratandhani kagiyatan ingkang sanget kiyat. Kuwasa pepeteng saking ngandhap punika lagi tumindak ngenggoni para manungsa, lan para tiyang duraka sami makarya bebarengan kaliyan para malaekat ala kangge perang nglawan dhawuh-dhawuhing Allah lan pitados dhateng Gusti Yesus; ing wekdal ingkang sami satunggaling kakuwatan saking inggil uga lagi nyambut damel tumrap para tiyang ingkang kersa nyerah dhateng pengaruh ilahi, lan umatipun Allah sami makarya bebarengan kaliyan para makhluk swarga. Boten wonten sanesipun kejawi pitados sejati, murni, lan temen, ingkang saged lestantun ngadhepi tekanan ingkang badhe tumiba dhateng saben jiwaning manungsa ing dinten-dinten pungkasan punika kangge nguji lan nyobi piyambakipun. Allah kedah dados papan pangungsen kita; kita boten saged pitados dhateng wangun, pangaken, upacara, utawi kalenggahan, utawi ngira bilih amargi kita gadhah asma bilih kita gesang, kita badhe saged tetep jejeg ing dinten pangadilan. Samukawis ingkang saged kaguncang badhe kaguncang, lan perkawis-perkawis ingkang boten saged kaguncang déning pangapusi lan kasasaripun dinten-dinten pungkasan punika badhe tetep lestari. Kencengen jiwa dhateng Watu Karang ingkang langgeng; awit namung wonten ing Kristus piyambak wonten kaslametan. Gusti Yesus ngandharaken dinten-dinten ingkang kita gesangi punika dados dinten-dinten bebaya. Panjenenganipun ngandika, ‘Kadosdene dinten-dintenipun Nuh, mekaten ugi tekane Putraning Manungsa. Awit kadosdene ing dinten-dinten sadèrèngipun banjir, tiyang-tiyang sami nedha lan ngombé, krama lan dipunkramakaken, ngantos dumugining dinten nalika Nuh mlebet ing prau, lan boten sumerep ngantos banjir punika rawuh lan nyirnakaken sami kabèh; mekaten ugi tekane Putraning Manungsa.’ ‘Mekaten ugi kados ing dinten-dintenipun Lot; tiyang-tiyang sami nedha, sami ngombé, sami mundhut, sami sade, sami nandur, sami yasa; nanging ing dinten ingkang sami nalika Lot medal saking Sodom, udan geni lan walirang saking swarga lan numpes sami kabèh. Mekaten ugi badhe kalampahan ing dinten nalika Putraning Manungsa kapratelakaken.’ ‘Nalika Putraning Manungsa rawuh wonten ing kamulyanipun, lan sedaya malaekat suci bebarengan kaliyan Panjenenganipun, nalika punika Panjenenganipun badhe lenggah wonten ing dhampar kamulyanipun; lan wonten ing ngajengipun badhe kalumpukaken sedaya bangsa: lan Panjenenganipun badhe misahaken satunggal saking satunggalipun, kadosdene pangon misahaken wedhusipun saking kambingipun: lan Panjenenganipun badhe masang para wedhus wonten ing tengenipun, nanging para kambing wonten ing kiwa. Mila Sang Prabu badhe ngandika

dhateng para tiyang ingkang wonten ing tengenipun, Mrenea, he para tiyang ingkang kaberkahan déning RamaKu, warisana kraton ingkang sampun kasiyapaken kangge kowé wiwit dhasaring jagad.' Laku kita ing gesang punika badhe netepaken nasib langgeng kita ing ngriku; dipunpasrahaken dhateng kita kangge netepaken menapa kita badhe bebarengan kaliyan para tiyang ingkang marisi Kratonipun Allah, utawi kaliyan para tiyang ingkang mangkat dhateng pepeteng njawi. Allah sampun nyawisaken sadaya pepakaryan kangge kaslametan kita; mila sumangga kita migunakaken punapa ingkang sampun kapundhut kanthi rega ingkang tanpa winates. 'Awit Allah mekaten anggenipun ngasihi jagad, ngantos maringaken Putra ontang-antingipun, supados saben tiyang ingkang pitados dhateng Panjenenganipun boten nemahi karusakan, nanging gadhah gesang langgeng.'" Youth Instructor, August 3, 1893.